

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Doctor Mellifluus S. Bernardus Magnæ Matris Cultor
Eximius, Et Ex Ordine Sancti Benedicti Sacellanus
Quartus. Sive Ea quæ Doctor mellifluus de laudibus
Virginis Matris scripsit in gratiam magnæ ...**

Bernardus <Claraevallensis>

Nevhsii, MDCLXXV.

Homilia III. Super missus est Angelus Gabriel, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37156

gium, non deseras conversationis exemplum. Ipsam sequens non devias, ipsam rogans non desperas, ipsam cogitans non erras. Ipsa tenente non corruis, ipsa protegente non metuis, ipsa duce non fatigaris, ipsa propitiâ pervenis: & sic in temetipso experieris, quam merito dictum sit, *Et nomen virginis Maria.* Sed jam modicè pensandum est, ne & nos in transitu claritatem tanti luminis intueamur. Ut enim verbis Apostolicis utar *Matth. 17. Bonum est nos hic esse:* & libet dulciter contemplari in silentio, quod laboriosa non sufficit explicare locutio. Interim autem ex devotâ scintillantis sideris contemplatione, ferventior reparabitur in his, quæ sequuntur disputatio.

HOMILIA III.

Super missus est Angelus Gabriel, &c.

Libenter, ubi mihi congruere video, verba Sanctorum assumo, quò vel ex vasculorum pulchritudine gratiora fiant quæcunque in eis lectori apposuerim. Ut autem nunc è Prophetis verbis incipiam. *Ve mihi,* non quidem (sicut Prophetæ Isai. 6.) *quia tacui,* sed quia locutus sum, *quoniam vir pollutus labijs ego sum.* Heu quot vana, quot falsa, quot turpia per hoc ipsum spurcissimum os meum evomuisse me recolo, in quo nunc cœlestia revolvere verba præsumo. Vehementer timeo, ne jam audiam ad me dictum *Psal. 49. Quare tu enarras justitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum?* Utinam & mihi de superno altari non quidem carbo unus, sed ingens globus & igneus afferatur, qui videlicet multam & inveteratam prurientis oris mei rubiginem ad plenum excoquere sufficiat, quatenus Angeli ad Virginem, & Virginis ad ipsum grata invicem ac casta colloquia dignus habeat meo qualicumque replicare sermone. Ait enim Evangelista *Luc. 1. Et ingressus Angelus ad eam* (haud dubium

dubium quin ad Mariam) *dixit, Ave gratiâ plena, Dominus tecum.* Quò ingressus ad eam? puto in secretarium pudici cubiculi, ubi illa fortassis clauso super se ostio orabat Patrem in abscondito. Solent Angeli astare orantibus, & delectari in his quos vident levare puras manus in oratione: holocaustum sanctæ devotionis gaudent se offerre Deo in odorem suavitatis. Mariæ autem orationes quantum placuerint in conspectu Altissimi, Angelus indicavit, qui ingressus ad eam, eam reverenter salutavit. Nec fuit difficile Angelo per clausum ostium penetrare ad abdita Virginis, qui utique ex subtilitate substantiæ suæ hoc habet in natura, ut nec seris ferreis ejus arceatur ingressus, quocumque suus eum impetus ferat. Angelicis enim spiritibus parietes non obstant, sed cuncta illis visibilia cedunt, cuncta æquè corpora quantumlibet solida vel spissa penetrabilia sunt eis ac pervia. Suspiciandum igitur non est, quod apertum invenerit Angelus ostiolum virginis: cui nimirum in proposito erat hominum fugere frequentias, vitare colloquia: ne vel orantis perturbaretur silentium, vel continentis castitas tentaretur. Clauserat itaque etiam illâ horâ suum super se habitaculum Virgo prudentissima, sed hominibus, non Angelis. Proindè etsi ad eam potuerit intrare Angelus; sed nulli hominum facilis patebat accessus.

2. Ingressus ergo Angelus ad eam dixit: *Ave gratiâ plena, Dominus tecum*: legimus in actibus Apostolorum *Act. 6.* & Stephanum plenum gratiâ, & Apostolos fuisse repletos Spiritu sancto, sed longè dissimiliter à Maria. Alioquin nec in illo habitavit plenitudo Divinitatis corporaliter, quemadmodum in Maria: nec illi conceperunt de Spiritu sancto quomodo Maria. *Ave* (inquit) *gratiâ plena, Dominus tecum.* Quid mirum si gratiâ plena erat, cum quo Dominus erat: sed hoc potius mirandum quomodo qui Angelum miserat ad Virginem, ab Angelo inventus est esse cum Virgine. Itane velocior Angelo fuit Deus, ut festinantem

nantem nuntium celerior ipse præveniret ad terras? Nec mirum: Nam cum esset rex in accubitu suo, nardus virginis dedit odorem suum, & ascendit in conspectu gloriæ ejus fumus aromatis, & invenit gratiam coram oculis Domini, clamantibus qui circumstabant *Cant. 3. Quæ est ista, quæ ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrha & thuris?* Statimque rex egrediens de loco sancto suo, exultavit ut gigas ad currendam viam, *psal. 18.* & licet à summo cælo egressio ejus, nimis tamen pervolans desiderio prævenit suum nuntium ad virginem quam amaverat, quam sibi elegerat, cujus decorem concupierat. Quem prospiciens à longè venientem gratulans & exultans ait Ecclesia, *Cant. 2. Ecce venit is saliens in montibus, transiliens colles.*

3. Merito autem concupivit rex decorem virginis. Fecerat enim quidquid longè antea præmonita fuerat à patre suo David, dicente sibi, *psal. 44. Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliviscere populum tuum, & domum patris tui.* Et si hoc feceris, *concupiscet rex decorem tuum.* Audivit quippè & vidit, non ut quidam, qui audientes non audiunt, & videntes non intelligunt, sed audivit & credidit, vidit & intellexit. Et inclinavit aurem suam ad obedientiam, & cor suum ad disciplinam, & oblita est populum suum, & domum patris sui: quia nec populum suum augere prolis successione, nec domui patris sui relinquere curavit hæredem, sed quidquid honoris in populo, quidquid de paterna domo rerum terrenarum habere potuisset, omnia arbitrata est ut stercora, ut Christum lucri faceret. Nec fefellit eam intentio: quando & Christum sibi filium vendicavit. nec propositum pudicitia violavit. Benè igitur gratiâ plena, quæ & virginitatis gratiam tenuit, & insuper fecunditatis gloriam acquisivit.

4. *Ave* (inquit) *gratiâ plena, Dominus tecum.* Non dixit Do-

Dominus in te, sed, *Dominus tecum*. Deus enim qui ubiq; æqualiter totus est per suam simplicem substantiam, aliter tamen in rationalibus creaturis quàm in cæteris; & ipsarum aliter in bonis, quàm in malis est per efficaciam. Ita sanè est in in irrationalibus creaturis, ut tamen non capiatur ab ipsis. A rationalibus autem omnibus quidem capi potest per cognitionem, sed à bonis tantùm capitur etiam per amorem. In solis ergò bonis ita est, ut etiam sit cum ipsis propter concordiam voluntatis. Nam dum suas voluntates ita justitiæ subdunt, ut Deum non dedecet velle quod ipsi volunt: per hoc quod ab ejus voluntate non dissentiunt, Deum sibi specialiter jungunt. Sed cum ita sit cum omnibus sanctis, specialiter tamen cum Maria, cum qua utique tanta ei consensio fuit, ut illius non solùm voluntatem, sed etiam carnem sibi conjungeret, ac si de sua, virginisque substantiâ unum Christum efficeret, vel potius unus Christus fieret: qui etsi nec totus de Deo, nec totus de Virgine, totus tamen Dei & totus Virginis esset, nec duo filij, sed unus utriusque filius. Ait itaque: *Ave gratiâ plena, Dominus tecum*. Nec tantùm Dominus filius tecum, quem carne tuâ induis: sed & Dominus Spiritus sanctus, de quo concipis: & Dominus Pater, qui genuit quem concipis. Pater, inquam, tecum, qui Filium suum facit & tuum. Filius tecum, qui ad condendum in te mirabile sacramentum miro modo & sibi reserat genitale secretum, & tibi servat virginale signaculum. Spiritus sanctus tecum, qui cum Patre & Filio tuum sanctificat uterum; ergò tecum.

5. *Benedicta tu in mulieribus*. Libet adjungere quod Elisabeth, cujus hæc verba sunt, prosecuta subjunxit: *Et benedictus fructus ventris tui*. Non quia tu benedicta, ideò benedictus fructus ventris tui: sed quia ille te prævenit in benedictionibus dulcedinis, ideò tu benedicta. Verè etenim benedictus fructus ventris tui, in quo benedictæ sunt omnes gentes: de cujus plenitu-

nitudine tu quoque accepisti cum cæteris, etsi differentiùs à cæteris. Ac propterea quidem benedicta tu, sed in mulieribus, ille verò benedictus non in hominibus, non inter Angelos, sed, *qui est*, ut ait Apostolus *Rom. 9. super omnia benedictus Deus in sæcula*. Dicitur benedictus vir, benedictus panis, benedicta mulier, benedicta terra, vel si quid tale in creaturis benedictum esse memoratur, sed singulariter benedictus fructus ventris tui, cum sit super omnia benedictus Deus in sæcula.

6. Benedictus ergo fructus ventris tui. Benedictus in odore, benedictus in sapore, benedictus in specie. Hujus odoriferi fructus fragrantiam sentiebat qui dicebat *Gen. 27. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus*. An non verè benedictus, cui benedixit Dominus? De sapore hujus fructus quidam quòd gustaverat taliter eructabat, dicens *psal. 33. Gustate & videte, quoniam suavis est Dominus*. & alibi *psal. 30. Quam magna multitudo dulcedinis tue, Domine, quam abscondisti timentibus te*. Et alius quidam *1. Pet. 2. Si tamen*, inquit, *gustastis quoniam dulcis est Dominus*, Et ipse fructus de se, invitans nos ad se *Ecol. 24. Qui edit me*, ait, *adhuc esuriet: & qui bibit me, sitiet*. Utique propter saporis dulcedinem hoc dicebat, qui semel gustatus magis excitat appetitum. Bonus fructus, qui animarum esurientium & sitientium justitiam, & esca & potus est. Audisti de odore, audisti de sapore, audi & de specie. Si enim fructus ille mortis non solum suavis fuit ad vescendum, se etiam, teste Scripturâ *Gen. 3. delectabilis aspectu*, quanto magis hujus vitalis fructus vivificum decorem debemus inquirere, in quem teste aliâ scripturâ, *1. Pet. 1. desiderant Angeli prospicere?* Cujus pulchritudinem in Spiritu videbat, & in corpore videre cupiebat, qui dicebat *Psal. 49. Ex Sion species decoris ejus*. Et ne mediocre tibi videatur commendasse decorem: recole quod in alio psalmo legis *psal. 44. Speciosus forma præ filiis hominum: diffusa est gratia in labijs tuis, propterea benedixit te Deus in æternum*.

7. Benedictus ergo fructus ventris tui, cui benedixit Deus in æternum. Ex cuius benedictione benedicta etiam tu in mulieribus; quia non potest mala arbor fructum facere bonum. Benedicta, inquam, tu in mulieribus, quæ illam generalem maledictionem evasisti, quâ dictum est, *Gen. 3. In tristitia paries filios; nihilominus illam, quâ secutum est, maledicta sterilis in Israël: ac singularem consecuta es benedictionem, ut nec sterilis maneat, nec cum dolore parturias. Dura necessitas, & grave jugum super filias Evæ. Et si pariunt, cruciantur: & si non pariunt, maledicuntur. Et dolor prohibet parere, & non parere maledictio. Quid facies, virgo, quæ hæc audis, quæ hæc legis? Si parturis, angustiari; si sterilis manes, malediceris. Quid eliges, virgo prudens? Angustiæ, inquit, mihi sunt undique: melius est tamen mihi maledictum incurrere & castam manere, quàm prius quidem concipere per concupiscentiam, quod merito post eum dolore parturiam. Hinc etenim etsi video maledictum, sed non peccatum: illinc verò peccatum simul & cruciatum. Deniq; hæc maledictio quid est, quàm hominum exprobatio? Neque ob aliud sanè dicitur sterilis maledicta, nisi quòd opprobrio & contemptui sit habenda, tanquam inutilis & infructuosa, & hoc in Israël tantum. Mihi autem pro minimo est, quòd hominibus displiceo, dum me possim virginem castam exhibere Christo. O virgo prudens, ô virgo devota, quis te docuit, Deo placere virginitatem? Quæ lex, quæ iustitia, quæ pagina veteris testamenti vel præcipit, vel consulit, vel hortatur in carne non carnaliter vivere, & in terris angelicam ducere vitam? Ubi legeras, beata virgo, *Sapientia carnis mors est, Rom. 8. & Curam carnis ne per feceritis in desiderio Rom. 13.* Ubi legeras de virginibus, quia *cantant canticum novum, quod nemo alius cantare potest, & sequuntur Agnum quocumque jerit Apoc. 14.* Ubi legeras, laudatos esse *qui se castraverunt propter regnum cælorum? Matth. 19.* Ubi legeras,*

ras, *In carne enim ambulantes, non secundum carnem militamus*, 2. Cor. 10. & *Qui matrimonio jungit virginem suam, bene facit: & qui non jungit, melius facit* 1. Cor. 7. ? Ubi audieras: *Volo vos omnes esse sicut meipsum*: & *Bonum est homini, si sic permaneat secundum meum consilium*? De virginibus, inquit, *præceptum non habeo, consilium autem do*. Tu verò non dicam præceptum, sed nec consilium, nec exemplum: nisi quod unctio docebat te de omnibus, ac sermo Dei vivus & efficax antè tibi factus est magister, quàm filius: priùs instruxerit mentem, quàm induerit carnem. Christo ergò devoves te exhibere virginem, & nescis quod ipsi exhiberi te oportet etiam matrem? Eligis in Israël esse contemptibilis, & ut illi placeas cui te probasti, maledictum incurrere sterilitatis: & ecce maledictio benedictione commutatur, sterilitas fœcunditate recompensatur.

8. Aperi virgo sinum, expande gremium, præpara uterum: quia ecce facturus est tibi magna qui potens est, in tantum ut pro maledictione Israël, beatam te dicant omnes generationes. Nec suspectam habeas, prudens virgo, fœcunditatem, quia non auferet integritatem. Concipies, sed sine peccato. Gravidam eris, sed non gravata: paries, sed non cum tristitia: nescies virum, & gignes filium. Qualem filium? Illius eris mater, cujus Deus est pater. Filius paternæ charitatis erit corona tuæ castitatis. Sapientia paterni cordis erit fructus uteri virginalis. Deum denique paries, & de Deo concipies. Confortare ergo virgo fœcunda, casta puerpera, mater intacta, quia non eris in Israël ultra maledicta, neque inter steriles deputata. Et si adhuc malediceris ab Israël secundum carnem, non quia sterilem vident, sed quia fœcundam invident: memento quòd & Christus maledictum pertulit crucis, qui te suam matrem benedixit in cœlis, sed in terris ab Angelo benedicta, & à cunctis generationibus

bus terræ meritò Beata prædicaris. Benedicta ergo tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui.

9. *Quæ cum audisset, turbata est in sermone ejus, & cogitabat qualis esset ista salutatio.* Solent virgines, quæ veræ virgines sunt, semper pavidæ, & nunquam esse securæ, & ut caveant timenda, etiam tuta pertimescere, scientes se in vasis fictilibus thesaurum portare pretiosum, & nimis arduum esse vivere Angelicè inter homines, & in terris more cœlestium conversari, & in carne coelibem agere vitam. Ac proindè quidquid novum, quidquid subitum fuerit ortum, suspectas habent insidias, totum contra se æstimant machinatum. Idcirco & Maria turbata est in sermone Angeli. Turbata est, sed non perturbata. *Turbatus sum*, inquit, *psal. 76. & non sum locutus, sed cogitavi dies antiquos, & annos æternos in mente habui.* Ita ergo & Maria turbata est, & non est locuta, sed cogitabat qualis esset ista salutatio. Quòd turbata est, verecundiæ fuit virginalis: quòd non perturbata, fortitudinis: quòd tacuit & cogitavit, prudentiæ. *Cogitabat autem qualis esset ista salutatio.* Sciebat prudens virgo, quòd sæpè Angelus satanæ transfiguratur se in Angelum lucis: & quia nimirum humilis & simplex erat, nihil talè penitus à sancto Angelo sperabat, & ideò cogitabat qualis esset ista salutatio.

10. Tunc Angelus intuitus virginem, & varias eam secum volvere cogitationes facillimè deprehendens, pavidam consolatur, confirmat dubiam, ac familiariter vocans ex nomine, benignè, ne timeat persuadet. *Ne timeas* (inquit) *Maria, invenisti gratiam apud Deum.* Nihil hîc doli, nihil hîc fallaciæ est. Nullam circumventionem, nullas suspiceris insidias. Non sum homo sed spiritus, & Dei Angelus, non satanæ. *Ne timeas Maria, invenisti gratiam apud Deum.* O si scires quantum tua humilitas Altissimo placeat, quanta te apud ipsum sublimitas maneat, Angelico te indignam nec alloquio judicares nec obsequio. Ad quid

enim indebitam tibi dixeris gratiam Angelorum, quæ invenisti gratiam apud Deum? Invenisti quod quærebas, invenisti quod nemo ante te potuit invenire, invenisti gratiam apud Deum. Quam gratiam? Dei & hominum pacem, mortis destructionem, vitæ reparationem. Hæc est ergo gratia, quam invenisti apud Deum. Et hoc tibi signum. *Ecce concipies & paries filium, & vocabis nomen ejus Iesum.* Intellige prudens virgo ex nomine filij promissi, quantam & quam specialem gratiam inveneris apud Deum. *Et vocabis (ait) nomen ejus Iesum.* Rationem hujus vocabuli alius Evangelista ponit, Angelo sic interpretante *Matt. 1. Ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.*

II. Duos Iesus lego in typo hujus quem nunc in manibus habemus, præcessisse, ambos populis præfuisse: quorum unus populum suum de Babylone eduxit *Esd. 2. & 5.* alter suum in terram promissionis introduxit *Iosue 21. & 23.* Et illi quidem illos, quibus præerant, ab hostibus defendebant, sed nunquid salvabant à peccatis eorum? Is autem noster Iesus, & à peccatis salvat populum suum, & introducit in terram viventium. *Ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.* Quis est hîc qui etiam peccata dimittit? Utinam & me peccatorem dignetur Dominus Iesus annumerare populo suo, ut salvum me faciat à peccatis meis. Verè enim beatus populus, cujus iste Iesus Dominus Deus ejus, quia ipse salvum faciet populum suum à peccatis eorum. Vereor autem ne multi se profiteantur esse de populo ejus, quos tamen ipse non habeat pro populo suo: vereor ne plerisque, qui quasi in populo ejus religiosiores esse videntur, ipse aliquando dicat: *Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longè est à me Matt. 15.* Novit enim Dominus Iesus qui sunt ejus; novit & quos elegerit à principio. *Quid me vocatis (ait Luc. 6.) Domine, Dne, & non facitis quæ dico?* Vis scire an pertineas ad populum ejus, vel potiùs vis esse de populo ejus? Fac quæ

quæ dicit Iesus; & computabit te in populo suo. Fac quæ jubet in Evangelio Dominus Iesus, quæ jubet in Lege & Prophetis, quæ jubet per ministros suos qui sunt in Ecclesia, obtempera ejus vicarijs præpositis tuis, non tantum bonis & modestis, sed etiam dyscolis: & disce ab ipso Iesu, quia mitis est & humilis corde; & eris de beato populo ejus, quem elegit in hæreditatem sibi; eris de laudabili populo ejus, quem Dominus exercituum benedixit dicens *Esa. 19. Opus manuum mearum tu es, hæreditas mea Israël*, cui, ne fortè Israël carnalem æmuleris, etiam testimonium perhibet, dicens *Psal. 17. Populus quem non cognovi, servavit mihi, in auditu auris obedivit mihi.*

12. Sed audiamus quid idem Angelus sentiat de illo, cui necdum concepto, tale indidit nomen. Ait namque: *Hic erit magnus, & filius Altissimi vocabitur.* Benè magnus, quia filius Altissimi merebitur appellari. An non magnus, cujus magnitudinis non est finis? Et *quis magnus* ait psalm. 112. *sicut Deus noster?* Planè magnus, qui tam magnus, quàm Altissimus, quia & ipse Altissimus. Neque enim Altissimi Filius rapinam arbitrabitur se esse æqualem Altissimo, *Philip. 2.* Ille meritò arbitrandus est cogitasse rapinam, qui cum de nihilo in Angelicam formam factus fuisset, factori suo se comparans, usurpavit sibi quod filij Altissimi proprium est, qui utique in forma Dei à Deo non factus, sed genitus est. Altissimus enim Deus pater quamvis omnipotens sit, non potuit tamen vel æqualem sibi condere creaturam, vel inæqualem gignere filium. Fecit itaque Angelum magnum, sed non quantus ipse: & ideò nec altissimum. Solum autem Unigenitum, quem non fecit, sed genuit, Omnipotens omnipotentem, Altissimus altissimum, Æternus coæternum, ipsum sibi per omnia comparari, nec rapinam æstimat, nec injuriam. Rectè ergo hic erit magnus, qui filius Altissimi vocabitur.

13. Sed

13. Sed quare *hic erit*, & non potius est magnus, qui semper æqualiter magnus, non habet quo crescat, nec major post conceptum futurus sit, quàm antè vel sit, vel fuerit? An fortè propterea dixit, *erit*, quia qui magnus Deus erat, magnus homo futurus sit? Benè ergo *hic erit magnus*. Magnus homo, magnus doctor, magnus Propheta. Sic enim dicitur de eo in Evangelio, *Luc. 7. Quia Propheta magnus surrexit in nobis*. Et à minori quodam Propheta magnus itidem Propheta venturus promittitur. Ecce, inquit, veniet Propheta magnus, & ipse renovabit Ierusalem. Et tu quidem ô virgo parvulum paries, parvulum nutries, parvulum lactabis, sed videns parvulum cogita magnum. Erit enim magnus, quia magnificabit eum Deus in conspectu Regum, ad eò ut adorent eum omnes Reges, omnes gentes serviant ei. Magnificet ergo & anima tua Dominum, quia *hic erit magnus, & filius Altissimi vocabitur*. Magnus erit & magna faciet tibi qui potens est, & sanctum nomen ejus. Quod enim sanctius nomen, quàm quod filius Altissimi vocabitur? Magnificetur & à nobis parvulis magnus Dominus, quos ut faceret magnos, factus est parvulus. Parvulus, ait *Esa. 9.* natus est nobis: & filius datus est nobis. Nobis, inquam, non sibi, qui utiq; ante tempora multò nobiliùs natus ex patre, nasci temporaliter non indigebat ex matre. Non Angelis quoque, qui cùm magnum haberent, parvulum non requirebant. Nobis ergo natus, nobis & datus, quia nobis necessarius.

14. Jam de nobis nato & dato faciamus ad quod natus est & datus. Utamur nostro in nostram utilitatem, de Salvatore salutem operemur. Ecce parvulus in medio statuitur. O parvulus parvulis desideratus! O verè parvulus, sed malitiâ, non sapientiâ! Studeamus effici sicut parvulus iste; discamus ab ipso quia mitis est & humilis corde: ne magnus videlicet Deus sine causâ factus sit homo parvus, ne gratis mortuus, nec in vacuum crucifixus.

cifixus. Discamus ejus humilitatem, imitemur mansuetudinem, amplectamur dilectionem, communicemus passionibus, lavemur in sanguine ejus, ipsum offeramus propitiationem pro peccatis nostris: quoniam ad hoc ipse natus & datus est nobis: ipsum oculis Patris, ipsum offeramus & suis, quia & Pater proprio filio non pepercit, sed pro nobis tradidit illum *Rom. 8.* & ipse Filius semetipsum exinanivit formam servi accipiens *Phil. 2.* ipse tradidit in mortem animam suam, & cum sceleratis reputatus est, & ipse peccata multorum tulit *Esa. 53.* & pro transgressoribus rogavit, ut non perirent. Non possunt perire pro quibus Filius rogat ne pereant, pro quibus Pater tradidit Filium in mortem ut vivant. Æqualiter ergo ab utroque speranda est venia, quibus æqualis est in pietate misericordia, par in voluntate potentia, una in Deitate substantia, in qua unus cum eis Spiritus sanctus vivit & regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA IV.

Super missus est Angelus Gabriel, &c.

I. **N**ON est dubium, quidquid in laudibus Matris proferimus, ad Filium pertinere; & rursùm, cùm Filium honoramus, à gloria Matris non recedimus. Nam si juxta Salomonem *Prov. 10. filius sapiens gloria est patris*, quantò magis gloriosum est matrem ipsius effici Sapientiæ? sed quidego tento in ejus laudibus, quam laudabilem prædicant Prophetæ, perhibet Angelus, narrat Evangelista? Non ergo laudo quia non audeo: sed tantùm replicò devotus, quod jam explicavit per os Evangelistæ Spiritus sanctus. Sequitur namque, & ait: *Et dabit illi dominus Deus sedem David Patris sui.* Verba sunt Angeli ad Virginem de promisso Filio, promittentis, quòd debeat possidere

F

regnum